

17.5.2018

UDTALELSE

fra Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter

til Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse

om to forskellige kvaliteter af varer på det indre marked
(2018/2008(INI))

Ordfører for udtalelse: Momchil Nekov

PA_NonLeg

FORSLAG

Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter opfordrer Udvalget om det Indre Marked og Forbrugerbeskyttelse, som er korresponderende udvalg, til at optage følgende forslag i det beslutningsforslag, det vedtager:

- A. der henviser til, at forbrugerne foretager en associativ forbindelse mellem et landbrugs- eller fødevarerprodukts fabrikat og varemærke, emballage og produktets kvalitet og forventer, at produkter af samme fabrikat, som markedsføres med samme varemærke eller er identiske af udseende, også er identiske med hensyn til kvalitet og indhold, hvad enten de bliver solgt i deres oprindelsesland eller i en anden medlemsstat; der henviser til, at alle landbrugere i Den Europæiske Union producerer varer med samme høje standard, og at kunderne forventer, at denne ensartede kvalitet også gælder andre produkter i fødevarekæden, uanset hvilken medlemsstat de er bosiddende i;
- B. der henviser til, at urimelig handelspraksis i denne henseende skal bringes til ophør for at forhindre, at forbrugerne vildledes, og til, at kun en stærk synergi på EU-niveau kan løse dette grænseoverskridende problem;
- C. der henviser til, at der for nylig er blevet foretaget komparative organoleptiske test og analyser af produktindhold og -mærkning, hvor en række produkter blev sammenlignet med de tilsvarende produkter fra andre lande på godkendte laboratorier i en række EU-lande, heriblandt Bulgarien, Tjekkiet, Kroatien, Ungarn, Slovenien og Slovakiet, for så vidt angår visse produkter, der markedsføres i disse lande; der henviser til, at ingen europæisk forbruger bør behandles som andenklassesborger på det indre marked ved at blive tilbudt produkter med samme varemærke, men af en ringere kvalitet end i andre medlemsstater;
- D. der henviser til, at medlemsstaterne ikke individuelt er i stand til at sammenligne alle fødevarerprodukter med dem, der fås i andre medlemsstater; der henviser til, at det er nødvendigt med en robust europæisk metode, som alle aktører i fødevareforsyningskæden accepterer, og at et fælles EU-organ eller -system for anmeldelse eller udveksling af data kunne give umiddelbar adgang til oplysninger om et produkts sammensætning og ingredienser; der henviser til, at Kommissionens løbende drøftelser og fulde inddragelse af interessenter – eksempelvis forbrugerorganisationer, producenter af landbrugsfødevarer og nationale myndigheder inden for netværket for forbrugerbeskyttelsessamarbejde – er af afgørende betydning for udviklingen af en fælles metode til komparativ testning af fødevarer i forskellige medlemsstater med henblik på at få belyst problemets omfang bedre;
- E. der henviser til, at alle forbrugere i EU har de samme rettigheder; der henviser til, at det af analyser fremgår, at visse producenter og fabrikanter har solgt produkter af forskellige kvalitetsstandarder under samme varemærke og med et vildledende identisk udseende, og at visse produkter i nogle lande indeholder mindre af hovedingrediensen, eller at ingredienser af ringere kvalitet erstatter ingredienser af højere kvalitet; der henviser til, at dette problem er mere udbredt i de medlemsstater, der er tiltrådt EU siden 2004; der henviser til, at der i analyserne blev fundet tilfælde, hvor de samme produkter eller produkter med vildledende identisk udseende og af ringere kvalitet eller med en anden smag, konsistens eller andre sensoriske karakteristika blev solgt til priser, der varierede betydeligt fra ét land til et andet; der henviser til, at dette – om end det

ikke er et brud på principperne for den frie markedsøkonomi eller overtræder de gældende regler om mærkning eller anden lovgivning vedrørende fødevarer – er et misbrug af varemærkets identitet og derfor udgør en hindring for princippet om ligebehandling af alle forbrugere;

- F. der henviser til, at der i nogle tilfælde har været væsentlige forskelle på produkter såsom babymad, hvilket sår tvivl om principper og påstande hos producenterne, som hævder, at de tilpasser deres produkter med henblik på at imødekomme lokale præferencer; der henviser til, at nogle laboratorieresultater bekræfter, at produkter af ringere kvalitet kan indeholde mindre sunde kombinationer af ingredienser og dermed står i vejen for princippet om ligebehandling af alle forbrugere; der henviser til, at nogle producenters og fabrikanter repræsentanter har indvilget i at ændre deres produktopskrifter i visse lande, således at der udbydes identiske produkter på det indre marked;
 - G. der henviser til, at denne uacceptable praksis benyttes af velkendte multinationale landbrugsfødevarer virksomheder med henblik på at maksimere deres fortjeneste ved at udnytte forskellene i købekraft mellem de forskellige medlemsstater;
 - H. der henviser til, at forbrugerne ikke er opmærksomme på, at produkter af samme fabrikat og med samme emballage er tilpasset til lokale præferencer og lokal smag, og til, at den varierende produktkvalitet har givet anledning til bekymring over, at nogle medlemsstater behandles anderledes end andre; der henviser til, at EU allerede har udviklet mærkning med henblik på at imødekomme særlige forventninger hos forbrugerne og tage højde for særlige forhold i forbindelse med fremstillingen, som anerkendes gennem anvendelse af kvalitetsbetegnelser;
1. glæder sig over, at Det Fælles Forskningscenter (JRC) har fået tildelt 2 mio. EUR til at udvikle en mere solid europæisk metode, der accepteres af forskellige aktører, til fastsættelse af retningslinjer for en harmoniseret testprocedure og til anvendelse af denne metode til at foretage sammenlignende testning af fødevarerprodukter i forskellige medlemsstater; bemærker, at der allerede er foretaget analyser på højt niveau, som bør tages i betragtning i forbindelse med udformningen og gennemførelsen af denne metode; forventer, at testningen gennemføres hurtigst muligt og helst i 2018; opfordrer medlemsstaternes relevante myndigheder til at deltage aktivt i testningen og inkorporere denne metode i deres arbejdsgange;
 2. minder om, at det i henhold til den nuværende lovgivning er tilladt at sælge varer med forskellig sammensætninger eller karakteristika, hvis de blot fuldt ud overholder EU's bestemmelser og ikke markedsføres på en måde, som potentielt kan vildlede forbrugerne; understreger, at forbrugere har en bestemt opfattelse af mærkevarers primære karakteristika, og at forskelle med hensyn til specifikke legitime forventninger til et produkt skal fremhæves, især når et produkt adskiller sig væsentligt fra disse forventninger; understreger, at der snarest muligt bør træffes specifikke foranstaltninger til at forbyde praksis, som ikke er fuldt begrundet i nødvendigheden af at benytte lokale ingredienser, lokale præferencer med hensyn til smag eller bestræbelser på at forbedre folkesundheden ved at ændre sammensætningen af næringsstoffer, og at forbrugeren tydeligt skal gøres opmærksom herpå;
 3. opfordrer – i betragtning af, at der ydes EU-støtte til gennemførelsen af analyserne – Kommissionen til at gøre det obligatorisk at offentliggøre analyseresultaterne på alle

officielle EU-sprog, så forbrugerne kan blive ordentligt orienteret om de pågældende produkters kvalitet og træffe deres valg i overensstemmelse hermed;

4. glæder sig over offentlighedens interesse for emnet i de lande, hvor der er blevet foretaget analyser, og bemærker, at borgernes tillid til det indre marked er på spil, hvilket risikerer at få negative konsekvenser for både Unionen og de involverede interessenter, herunder producenter og fabrikanter;
5. henviser til, at producenter og fabrikanter har adgang til det indre marked, men at dette også er præget af en skarp konkurrence, og til, at visse varemærker er velkendte og velanskrevne i hele EU;
6. bemærker, at lokale producenter og fabrikanter har svært ved at deltage i det indre marked, hvilket bl.a. skyldes utilstrækkelige ressourcer eller utilstrækkelig markedsadgang og skarp konkurrence på markedet;
7. mener, at EU er nødt til at forbedre de eksisterende lovgivningsmæssige rammer, som fastlægger de bestemmelser, der er nødvendige for at sikre, at forbrugerne oplyses om fødevarer og ikke vildledes af urimelig handelspraksis over for forbrugerne, når de skal træffe en købsbeslutning, også for at imødekomme bekymringer hos de europæiske borgere og i sektoren med hensyn til forskellige produkter med et vildledende identisk udseende, men forskellige kvalitetsstandarder og/eller ingredienser, der sælges under samme varemærke i forskellige medlemsstater, i lyset af den skadelige virkning, som denne praksis har for det indre markeds funktion;
8. mener, at medlemsstaternes myndigheder og forbrugerorganisationer i mellemtiden bør gøre fuld brug af de eksisterende muligheder for retlige foranstaltninger som beskrevet i Kommissionens meddelelse af 26. september 2017 om anvendelse af EU's føde- og forbrugerbeskyttelseslovgivning i spørgsmål om to forskellige kvaliteter af produkter (2017/C 327/01¹) for at undgå forstyrrelser på det indre marked;
9. mener også, at der skal sættes en stopper for praksissen med "ét mærke, ét produkt, men forskelligt indhold og forholdsmæssig sammensætning" ved en ændring af artikel 6 og listen over former for handelspraksis i bilag I til direktiv 2005/29/EF² af 11. maj 2005 om virksomheders urimelige handelspraksis over for forbrugerne; opfordrer på det kraftigste til, at der foretages ændringer af lovgivningen med henblik på at sikre, at varer af samme fabrikat, men af forskellig kvalitet eller med forskellige ingredienser, markedsføres med forskellig mærkning, og at virksomheder, som gør sig skyldige i fortsat urimelig handelspraksis, straffes hårdt og eventuelt udelukkes fra visse markeder;
10. opfordrer medlemsstaterne og deres respektive myndigheder og laboratorier til at foretage og fortolke analyser, der sammenligner fødevarers sammensætning – især produkter, der sælges under internationale varemærker og under private handelsmærker – i overensstemmelse med fælles vedtagne standarder såsom de standarder, der er udarbejdet af Kommissionens Fælles Forskningscenter, inden for ovennævnte rammer eller stykke, til at give producenter og fabrikanter mulighed for at

¹ EUT C 327 af 29.9.2017, s. 1.

² EUT L 149 af 11.6.2005, s. 22.

fremsætte bemærkninger til resultaterne, inden de offentliggøres, og til at forelægge resultaterne på en objektiv og gennemsigtig måde ved at give offentligheden adgang til de fuldstændige rapporter;

11. er af den opfattelse, at fabrikanterne ikke bør vente, til den nye lovgivning indføres, men være proaktive og træffe passende forholdsregler for at sikre gennemsigtighed med hensyn til sammensætningen af deres produkter og fuld respekt for forbrugerne; støtter aktiv inddragelse af borgerne med hensyn til at identificere og bekæmpe produkter med to forskellige kvaliteter gennem et europæisk varslingsystem; mener, at der, indtil denne praksis ændres, kunne indføres en ordning, hvor det anføres, at der ved fremstillingen af bestemte produkter er blevet anvendt en lokal opskrift, således at forbrugernes ret til et informeret valg respekteres, og synligheden af fabrikanternes initiativer vedrørende anvendelsen af traditionelle lokale praksisser øges; opfordrer Kommissionen til at videreudvikle begrebet "referenceprodukt", som lokalt eller regionalt tilpassede opskrifter kan sammenlignes med, og som giver mulighed for at tydeliggøre forskellene over for forbrugeren, og etablere en offentlig database med henblik på oplysning af forbrugerne om de specifikke kriterier, som fabrikanter og producenter anvender til produkter med "forskellige opskrifter" i en given medlemsstat samt årsagerne til, at disse strategier anvendes; glæder sig i den forbindelse over initiativet fra de producenter og fabrikanter, der har meddelt, at de vil ændre deres opskrifter;
12. støtter producenters og fabrikanternes initiativer med hensyn til specifik mærkning af varer og minder om, at den europæiske lovgivning allerede giver mulighed for at indføre kvalitetsmærker såsom "beskyttet oprindelsesbetegnelse" (BOB) og "beskyttet geografisk betegnelse" (BGB) for produkter med en særlig tilknytning til en bestemt region, "garanteret traditionel specialitet" (GTS) for produkter, som er kendetegnet ved en traditionel fremstillingsproces, produkter fra bjergegne eller produkter fra regionerne i EU's yderste periferi; understreger, at sådanne ordninger både tilgodeser forbrugernes ret til et informeret valg og et velfungerende indre marked; er overbevist om, at et af midlerne til bekæmpelse af misbrug i forbindelse med mærkning er fremme af korte forsyningskæder i fødevarerindustrien og etablering af lokale kvalitetsmærker; anerkender, at det har negative konsekvenser for landbrugerne og fødevarerforarbejdningssystemet, når landbrugsfødevarer og deres kvalitet drages i tvivl; opfordrer medlemsstaterne, og især de nationale forbruger- og fødevarermyndigheder, til at sikre, at EU's forbrugerlovgivning overholdes, samt til at håndhæve den europæiske fødevarerikkerheds- og fødevarermerkningslovgivning på nationalt niveau;
13. opfordrer producenter til at overveje at påføre emballagen et logo som indikation af, at det samme varemærke og den samme emballage anvendes med samme indhold og kvalitet i alle medlemsstater;
14. opfordrer til hurtig udvikling af kapaciteter og mekanismer på EU-plan i en specialiseret overvågnings- og tilsynsenhed i et eksisterende EU-organ (JRC, Den Europæiske Fødevarerikkerhedsautoritet (EFSA) eller andre), til at begrænse bureaukratiet til et minimum, overvåge sammenhængen i sammensætningen og den proportionale anvendelse af ingredienser i fødevarer, som er ens mærket og emballeret, og vurdere komparative laboratorieanalyser med henblik på at identificere denne uredelige handelspraksis ved markedsføring af fødevarer;

15. opfordrer til bedre samarbejde mellem de nationale myndigheder inden for rammerne af de eksisterende retsforskrifter, f.eks. netværket for forbrugerbeskyttelsessamarbejde, om nødvendigt med støtte fra eksisterende europæiske institutioner, navnlig EFSA, Forvaltningsorganet for Forbrugere, Sundhed, Landbrug og Fødevarer (CHAFEA) og JRC;
16. understreger, at civilsamfundet spiller en vigtig rolle med hensyn til at gøre offentligheden bevidst om producenters og fabrikanters urimelige handelspraksis, og opfordrer til øget støtte til borgeraktiviteter og institutionelle og individuelle whistleblowere inden for fødevarer sikkerhed og forbrugerrettigheder;
17. er bekymret for, at manglende eller langsommelig indsats fra EU's side kan føre til en risiko for at der skabes afstand mellem borgerne og EU, idet der ikke træffes konkrete foranstaltninger på kort sigt for at løse problemet.

OPLYSNINGER OM VEDTAGELSE I RÅDGIVENDE UDVALG

Dato for vedtagelse	16.5.2018						
Resultat af den endelige afstemning	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 60%;">+:</td> <td style="text-align: right;">41</td> </tr> <tr> <td>–:</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> <tr> <td>0:</td> <td style="text-align: right;">1</td> </tr> </table>	+:	41	–:	1	0:	1
+:	41						
–:	1						
0:	1						
Til stede ved den endelige afstemning - medlemmer	John Stuart Agnew, Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, José Bové, Daniel Buda, Nicola Caputo, Matt Carthy, Jacques Colombier, Michel Dantin, Paolo De Castro, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Luke Ming Flanagan, Beata Gosiewska, Anja Hazekamp, Esther Herranz García, Jan Huitema, Peter Jahr, Ivan Jakovčić, Jarosław Kalinowski, Zbigniew Kuźmiuk, Philippe Loiseau, Mairead McGuinness, Ulrike Müller, James Nicholson, Maria Noichl, Laurențiu Rebege, Bronis Ropè, Maria Lidia Senra Rodríguez, Ricardo Serrão Santos, Czesław Adam Siekierski, Maria Gabriela Zoană, Marco Zullo						
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere	Paul Brannen, Elsi Katainen, Gabriel Mato, Susanne Melior, Momchil Nekov, Annie Schreijer-Pierik, Ramón Luis Valcárcel Siso, Thomas Waitz						
Til stede ved den endelige afstemning – stedfortrædere (forretningsordenens art. 200, stk. 2)	Birgit Collin-Langen						

RESULTAT AF AFSTEMNING VED NAVNEOPRÅB I RÅDGIVENDE UDVALG

41	+
ALDE	Jan Huitema, Ivan Jakovčić, Elsi Katainen, Ulrike Müller
ECR	Beata Gosiewska, Zbigniew Kuźmiuk, James Nicholson, Laurențiu Rebeca
EFDD	Marco Zullo
ENF	Jacques Colombier, Philippe Loiseau
GUE/NGL	Matt Carthy, Luke Ming Flanagan, Anja Hazekamp, Maria Lidia Senra Rodríguez
PPE	Daniel Buda, Birgit Collin-Langen, Michel Dantin, Albert Deß, Herbert Dorfmann, Norbert Erdős, Esther Herranz García, Peter Jahr, Jarosław Kalinowski, Gabriel Mato, Mairead McGuinness, Annie Schreyer-Pierik, Czesław Adam Siekierski, Ramón Luis Valcárcel Siso
S&D	Clara Eugenia Aguilera García, Eric Andrieu, Paul Brannen, Nicola Caputo, Susanne Melior, Momchil Nekov, Maria Noichl, Ricardo Serrão Santos, Maria Gabriela Zoană
Verts/ALE	José Bové, Bronis Ropè, Thomas Waitz

1	-
EFDD	John Stuart Agnew

1	0
S&D	Paolo De Castro

Tegnforklaring:

+ : for

- : imod

0 : hverken/eller